

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 9 września 2009 r.

**Pan
Jaromir Zieliński
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Szamotułach**

LPO-410-25-04/09
P/09/092

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą” o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu skontrolowała Ośrodek Pomocy Społecznej w Szamotułach (OPS), w zakresie kierowania osób do domów pomocy społecznej oraz finansowania ich pobytu przez organy samorządu terytorialnego w latach 2007–2009 (I kwartał). W związku z tą kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym w dniu 28 sierpnia 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność OPS w zakresie stanowiącym przedmiot kontroli, pomimo stwierdzonych uchybień.

1. Z ustaleń kontroli wynika, że działająca w OPS sekcja środowiskowej pomocy społecznej zatrudniała dziesięciu pracowników socjalnych, realizujących zadania z zakresu opieki społecznej w wyznaczonych rejonach. Liczba tych pracowników była niższa (o czterech pracowników), od wskazanej w art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej².

2. NIK pozytywnie ocenia opracowanie „Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych” (Strategia), w której przygotowaniu uczestniczyli przedstawiciele organizacji społecznych, stowarzyszeń i instytucji. W celu identyfikacji potrzeb oraz ustalenia najważniejszych problemów społecznych gminy, pracownicy OPS przy udziale pracowników Polskiego Czerwonego Krzyża (PCK), Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej (PKPS), ankietowali osoby w starszym wieku oraz prowadzili wywiady środowiskowe. Strategia

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 ze zm.

przyjęta została uchwałą Rady Miasta i Gminy Szamotuły w dniu 29 grudnia 2008 r. NIK zwraca uwagę, że określona w Strategii polityka społeczna wobec seniorów, nie zawierała procedur kierowania osób do domów pomocy społecznej (DPS). Ponadto, dopiero po upływie siedmiu miesięcy od przyjęcia Strategii uchwałą Rady Miasta i Gminy, OPS zwrócił się do Burmistrza Miasta i Gminy Szamotuły o powołanie zespołu wdrażającego Strategię.

3. NIK pozytywnie ocenia tryb składania Radzie Miasta i Gminy sprawozdań z działalności OPS, które wraz z rocznymi preliminarzami kosztów i programami pomocy stanowiły podstawę występowania o dotacje na działalność socjalną. Przyznawane dotacje odpowiadały w kontrolowanym okresie zgłaszanym potrzebom.

4. Ustalenia kontroli NIK wykazały, że dominującą formą pomocy społecznej w mieście i gminie były usługi opiekuńcze, świadczone na rzecz osób starszych. Usługami tymi obejmowano corocznie około 140 podopiecznych. Ponadto prowadzony był dzienny dom pomocy dla 45 osób i dwie jadłodajnie dla około 100 osób. NIK pozytywnie ocenia nowe inicjatywy w zakresie pomocy społecznej, wprowadzane przez wolontariuszy w formie programów „Starszy brat, starsza siostra” oraz „Szansa”. Celem tych programów była pomoc młodym osobom oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób długotrwale bezrobotnych. Z ustaleń kontroli NIK wynika, że rozwijane w mieście i gminie formy pomocy wychodzą na przeciw potrzebom społecznym.

5. Ustalenia kontroli NIK wykazały, że zlecenie usług opiekuńczych takim organizacjom jak PCK i PKPS oraz stowarzyszeniom i zakonom, odbywało się w wyniku ogłaszanych konkursów ofert, co było zgodne z postanowieniami art. 13 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie³ oraz art. 25 i 28 ustawy o pomocy społecznej. W ocenie NIK, jednostki świadczące usługi opiekuńcze w należyty sposób wywiązywały się z zawartych umów.

6. NIK nie zgłasza zastrzeżeń do sposobu prowadzenia przez OPS rejestru osób zgłaszanych i kierowanych do DPS. W okresie objętym kontrolą wszystkie wnioski mieszkańców o skierowanie do DPS załatwiono pomyślnie. Nie odnotowano skarg na działalność OPS w zakresie udzielania pomocy społecznej.

W kontrolowanym okresie skierowano do DPS łącznie 25 osób. Z liczby tej na koniec I półrocza 2009 r. w DPS przebywało 18 osób (pięć osób zmarło, a dwie zrezygnowały z przyznanego skierowania).

Ustalenia kontroli NIK wykazały, że dokumentacja osób skierowanych do DPS decyzją Burmistrza spełniała wymogi określone w § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej⁴. We wszystkich przypadkach zachowany był trzydziestodniowy termin od daty złożenia wniosku do wydania decyzji o skierowaniu.

7. W toku kontroli NIK ustalono, że wysokość opłaty za pobyt w DPS, określana była zgodnie z postanowieniami zawartymi w art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej oraz uchwale Nr XXIII/139/04 Rady Miasta i Gminy Szamotuły z dnia 23 sierpnia 2004 r.

³ Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 217, poz. 1837

w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Ustalenia kontroli NIK wykazały, że w badanym okresie nie były wydawane decyzje w sprawie częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat za pobyt w DPS. W jednym przypadku osoba zobowiązana, nie wnosząc opłat za pobyt podopiecznego w DPS, spowodowała powstanie zaległości w wysokości 17.539,10 zł. Działania podjęte przez OPS doprowadziły do wyegzekwowania zaległości w podanej kwocie. Osobie zobowiązanej do wnoszenia opłat nie naliczono jednak ustawowych odsetek, które (według wyliczeń głównej księgowej OPS), wyniosły 2.470,09 zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu:

1. Uzupełnienie Strategii o procedury kierowania osób do DPS.
2. Zastosowanie środków organizacyjnych zapewniających zatrudnienie pracowników socjalnych w liczbie odpowiadającej istniejącym wymogom.
3. Wyegzekwowanie należnych odsetek.

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.